

Laisvė – Šiaurės šalių literatūros savaitės tema

MUMS RAŠO

Šių metų Šiaurės šalių literatūros savaitė, vykusi lapkričio 11–15 d., ypatinga ne tik dėl ilgametės tradicijos, bet ir dėl temos „Laisvė Šiaurės šalyse“. Ji kvietė permąstyti laisvės reikšmę ir jos išraiškas literatūroje.

Alizavos biblioteka, aktyviai dalyvaujanti šioje iniciatyvoje, šiemet ypatingą dėmesį skyrė Islandijai – šaliai, kuri mini nepriklausomybės 80-metį.

Bibliotekos renginiai suvienijo įvairaus amžiaus bendruomenės narius, kviesdami ne tik pažinti Šiaurės šalių literatūrą, bet ir pasinerti į Islandijos istoriją, gamtą ir tradicijas.

ISTORIJOS IR LITERATŪROS SINTEZĖ – ALTINGO PARODA

Vienas įspūdingiausių savaitės akcentų – dailės mokytojos Audronės Užtupienės meninė instaliacija „Altingas“. Šiame kūrinyje atgijo unikali Islandijos istorijos dalis – seniausias pasaulyje parlamentas Altingas, gyvuojantis nuo 930 m. Instaliacija pristatė Tingvedliro nacionalinį parką, kur amžiams bėgant gimė šalies įstatymai, vyko šventės, 1944 m. paskelbta Islandijos nepriklausomybė.

Šalia instaliacijos buvo eksponuojama kruopščiai parengta knygų ir dokumentų apie Islandiją paroda. Ji supažindino lankytojus su šios šalies politiniais ir kultūriniais pasiekimais, jų svarba pasauliui.

„LAISVĖS MEDŽIO“ INSTALIACIJOS MOKINIŲ KŪRYBOJE

Laisvė – tai vertybė, kurią puoselejame nuo mažų dienų. 5–10 klasių mokiniai savaitės metu kūrė „Laisvės medžius“ – simbolinius meno kūrinius, perteikiančius laisvės idėją. Medžio šaknys reprezentavo istorines Islandijos tradicijas ir vertybes, o šakos simbolizavo šalies nepriklausomybės siekį ir laisvės dvasią.

Mokiniai prie šakų rašė svarbiausias Islandijos istorijos datas, piešė laisvę simbolizuojančius vaizdus ir išsakė mintis, ką jiems reikia būti laisviems. Ši veikla skatino vaikus ne tik kūrybiškai mąstyti, bet ir reflektuoti, kaip laisvė gali būti suvokiama įvairiais aspektais.

JAUNŲJŲ KLAUSYTOJŲ KELIŲ PO ISLANDIJOS PASAULĮ

Mažiausi bibliotekos lankytojai ir pradinė klasių mokiniai savaitę pradėjo žvakių šviesoje klausydamiesi Islandijos rašytojos ir iliustratorės Ran Flygenring pasakos „Ugnikalnis“. Ši istorija apie šokantį ugnikalnį ir lavos upes atskleidė Islandijos gamtos unikalumą ir pavertė jį vaikų vaizduotės pasaulio dalimi.

Po pasakojimo vaikai ne tik diskutavo apie išgirstą istoriją, bet ir praktiškai prisilietė prie gamtos

mokslų. Žiūrėdami ugnikalnių išsiveržimą ir karštųjų šaltinių-geizerių vaizdų įrašus, jie patys kūrė geizerius, naudodami sodą ir actą. Kūrybinės dirbtuvės padėjo vaikams geriau suprasti gamtos reiškinius ir išmokti juos vertinti bei žaidimą ir mokslą.

PAŽINTINĖS GEOGRAFIJOS PAMOKOS – ISLANDIJOS STEBUKLAI

Geografijos mokytoja Inga Inapienė 6–10 klasių mokiniams surengė unikalią pažintinę kelionę po Islandijos gamtą. Per pamokas mokiniai išgirdo apie Vatnajokudlio ledyną – didžiausią Europoje, Gulfoso krioklį, kuris šniokšdamas krenta į gilų kanjoną, apie Šiaurės pašvaistės spalvų šokį.

Mokytoja aptarė ne tik gamtos grožį, bet ir ugnikalnius ir geizerius, kurie suformavo Islandijos kraštovaizdį. Diskusijas papildė mokslininko Andriejaus Spiridonovo paaiškinimai apie geizerių veikimą, kurie sužadino mokinių smalsumą ir norą pažinti.

ISTORINĖ SIMULIACIJA – ALTINGO POSĖDIS

Lapkričio 13 d. 8 klasės mokiniai dalyvavo netradicinėje istorijos pamokoje (mokytojas Aurimas Martinka) – simuliacijoje „Altingo posėdis“. Įsijautę į skirtingų politinių frakcijų – radikaliųjų, nuosaiškiųjų ir žaliųjų – atstovus, mokiniai diskutavo apie ugnikalnių veiklos reguliavimą Grindaviko miestelyje.

Pamokoje mokiniai turėjo apsvaistinti sudėtingą klausimą: kaip užtikrinti gamtos ir žmonių interesų pusiausvyrą? Baigiamuoju balsavimu buvo pritarta kompromisiniam sprendimui – naudoti technologijas lavos srautams nukreipti, leidžiant išsiveržti ugnikalniams.

Ši pamoka suteikė mokiniams žinių iš Islandijos istorijos, ugdė viešo kalbėjimo, argumentavimo ir demokratijos įgūdžius.

ISLANDIJOS FOLKLORO MAGIJA LIETUVIŲ LITERATŪROS PAMOKOSE

Lietuvių kalbos mokytoja Jūratė Kuliukienė mokiniams atskleidė islandų liaudies pasakų pasaulį. Skaitydami sakmes apie trolius ir elfus, vaikai gilinosi į mistinį Islandijos tautosakos paveldą, iliustravo istorijas ir kūrė savas, įkvėptas legendinių būtybių.

Šių metų Šiaurės šalių literatūros savaitė ne tik atvėrė duris į Islandijos kultūrą ir istoriją, bet ir skatino bendruomenę giliau pažvelgti į laisvės reikšmę ir jos išraiškas kasdiniame gyvenime.

Danutė MIKNEVIČIENĖ,
Kupiškio viešosios bibliotekos
Alizavos padalinio
bibliotekininkė